

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Biblia Latina - Cod. Aug. perg. 154

[Reichenau ?], [14. Jh.]

Biblia latina: epistola Ieronimi ad Paulinum

[urn:nbn:de:bsz:31-42065](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-42065)

I. cap. **P**ater am-
 brosin in
 tua mu-
 nucula
 pferes de-
 tulit et
 suauissimam
 lras q a
 principio amicitiae fide pbate ia
 fidei r uctis amicitie noua pfebant.
 Vera ei illa necessitudo e r glutino
 copulata q n utilitas rei familia-
 ris n psona tm corp m n sbdola r
 palpans adulatio h di timor r di-
 umay septuaginta studia dulant. Le-
 gum in uctibz hystorius qda lustra
 se puincias nouos adulle plos.
 maria fuisse ut eos quos ex libris
 noniant cora q uident. Sic pythago-
 ras mephticos uates sic plato e
 gypsiu r archita tarentinu ea ca
 yralie q qndam mag gretia dice-
 bat laboriosissime pagit ut qui
 athens magr erat r potens cuiq
 doctrinam achadenne gym alia plda
 bat fiet pegnus atq discipis males
 aliena uerecunde dilec qm sua in-
 pcent mgerere. Deniq cum lras qsi
 toto orbe fugientes psequit captus
 a pyrratis r uenundat tyrano crude-
 lissimo paruta captiuus duct uict
 r seruus. Tam qz phylosoph maior
 se fuit ad tyrum lymu lacteo eloqn-
 tie fonte manante de ultimis hyspa-
 nie galliar qz finibz quosda uctis
 nobiles legim r quos ad otemplati-
 one sui roma n traxerat. un hols
 fama pduxit. h uir ula etas laudi

ti omnibz scdis celebnd q miraculm ut
 urbem tanta ingressi aliud ee urbem
 qrerent. Apolloni sine ille magr ut
 uulg loq sine phylosophus ut phyta-
 gorici tradunt. intrauit p las p r aliu
 cancalim albanos scitas. massage-
 tas opulentissimas i die regna pene-
 uit r ad extremu latissimo fison am-
 ne transmissio pueit ad bgmanas u
 marcham i throno sedente aureo r de
 tantali fonte potante int paucos di-
 scipulos de na de moribz dieu sydera
 q cursu audirz docente. Inde p elami-
 tas. babylonios. chaldeos. medos al-
 syrios. parthos. syros. fenices. arabes.
 palestinos reclus alexandria pre-
 ethyopiam. ut gymosophistas. et
 famosissima sol mensa uidet in sa-
 bulo. Inuenit ille uir ubiq q dilect.
 r semp pfaciens. semp se melior fierz.
 hcpit sup hoc plenissime octo uolu-
 minibz. phylostratus.

Pvid loqr de scilicet homibz cu apo-
 paulus uas electus r magr
 gentis qui de ista tanta i se
 hospitris loqbatu an expunitu qrtis
 et qui i me loqr xpe post damascu am-
 biamq lustrata ascendit i lina ut
 uidet petru r mansit ap eu diebz xv.
 hoc ei mistio eboadis r ogdoadis fu-
 tur gentiu picator instituent eunt.
 Rursu qz post annos xiiii. assumpto
 barnaba r tyto exposuit cum aplis
 ev ne forte inactu curterz aut euertit.
 hst ei nescio quid latentis energie ni-
 ue uctis adus. r laures discipuli de an-
 storis ore transfusa forti sonat. vñ r
 estines cu rodi exularz. r legetur illa
 demostenis oro q ad usus eu huerat.

mirantibus cunctis atque laudantibus su-
spirans ait. Quid si ipsam audissent
bestia sua uerba resonante. **III**
Nec hoc dico quod sit in me tale aliquid
quod uel possis audire a me uel uel
discere. si quo ardor tuus est et discendi stu-
dium etiam ab aliis nobis pro se probari debeat.
Ingenium docile et sine doctore lauda-
bile est. Non quid inuenias si quod gratias
solidamus. Mollis cera et ad formandum
facilis. etiam si artificis et plaste cessent
manus. in uirtute totum est quicquid esse
potest. Paulus apostolus ad pedes gamaliel
legem moysi et prophetas didicisse se gloriatur.
ut armatus spiritualibus. tunc postea docet
confidenter. arma enim militie nostre in carna-
lia sunt. si potentia a deo ad destructio-
nem munitionum cogitationes destruen-
tes et omne altitudinem extollente
se aduersus scientiam dei et captiuantes omnem
intelleum ad obediendum christo et patris
in uigore omne inobediam. Tymotheus
scribit ab infanzia sacris litteris erudi-
tum. et hortatur ad studium legis ne ne-
gligat gratiam quam data sit ei per impositionem
manuum presbiteri. Tyro precipit. ut in
ceteras uirtutes episcopi que breui sermone
depinxit scientiam quoque scripturarum in eo eli-
gat. Obtinente inquit eum qui secundum do-
ctrinam et fidelem sermone ut potes sit
exhortari in doctrina sana et dicente.
Andea quippe **III** renuncere
rusticitas solum sibi potest. et
quantum edificat ex uite mundo ecclesiam
christi. non nocet si destruentibus non resistat.
Malachias propheta in eo per malachiam propheta
tam interrogauit deos sacerdotes legem.
Interim sacerdotis officium est interrogari unde
de lege. in deuteronomio legitur. Interroga

piem tuum et annuntiabit tibi maiores
tuos et dicent tibi. In ipso quoque centesimo
xviii. Cantabiles in erant iustifica-
tiones tue. in loco peregrinationis mee.
Et in descriptione iusti uiri. cum enim ar-
bori uite dicitur que est in paradiso operet.
inter ceteras uirtutes etiam hoc inuulit.
In lege dei uoluntas est et in lege eius in-
d-ac no. Danuel in fine factissime
uisionis iustus ait fulgere sic stellas.
et intelligentes. et doctos qui firmame-
tum. uides quod quantum inter se distent
iusta rusticitas et docta iustitia. Alii
stellae alii celo operantur. Quia uero heb-
reorum uirtutem utrimque de eruditus
possit intelligi. Ita enim apud eos le-
gimus. Qui autem docti sunt fulgebunt
qui splendor firmamenti. et qui ad iusti-
tiam erudiunt multos qui stelle in pe-
tuas eternitates. Cur paulus apostolus uas
electionis. nempe quod uas legis et scrip-
turarum armatum fuit. phisei scri-
pserunt in doctrinam dei. in manu in
petro et iohanne quomodo legem sciunt cum
litteras non uiderunt. Quia et aliis exca-
tatio et cotidiana in lege meditatio
tribue solet. hoc illi spiritus sanctus sug-
gererat. Et erant inter quos scriptum est
et docibiles dei. et et ualenti or. salua-
tor impleuit et in templo sedens de
questionibus legis interrogans. magis
docet dum prudenter interrogat. nisi for-
te rusticum petrum. rusticum dicimus
iohannem quorum utique dice potuit. Et
si in ipso sermone. non in scientia. iohannes
rusticus. piscator indoctus. Et unde
illa uox obsecro. in principio erat u-
bum et uerbum erat apud deum et deus erat
uerbum. Legos grece ueltra legitur.

Et

.xii

e

fabulosa fabri. Holsa scripturarum ars e-
qm sibi omnes passim uendicat. Scri-
bim' m'docti doctiq; poemata passim.
hanc garrula an. hanc delirus senex.
hanc sophista uobolus. hac uniu'si p-
sumunt. lacant docent. an q' discant.
Alij adducto sup'elio grandia uerba
trutinantes int' mulierclas de sacris
lris philosophant. Alij discunt proch-
pudor a feminis. q' uros doceat. erne-
pium hcc sit qdam facultate uerboru
immo audacia edisserunt alius q' ipi n
intelligunt. Taceo de meis similib; q'
si forte ad scripturas scas post scates
lras ueniunt z sermone opolito ante
ppli mulserunt. quicq; dixit h legem
dei putant. nec scire dignant q' pbe.
quid apli senserint. h ad sensum suu
indistincta aptant testimonio. q' gnce
sit i n' utrosq; discendi gen' dep-
uare scias. z ad uoluntate sua scrip-
tura trahit repugnante. q' n legim'
homocentonas z uirgilio centonas.
ac n sic etia' in arione su' e' possim'
dice xpianu q' scripserit. Jam redit z
ungo redeunt saturnia regna. ia no-
ua p gemes celo demittit alto pzem
legunt ad filiu. Nate mee iures. mea
mag' potentia solus. Et post u'ba sal-
uatoris i cruce. Talia pstabat memo-
rans fixus q' manebat. Puerilia fi-
li z arcularoz ludo similia doce qd igno-
tes. imo ut cum stomacho loquar n'
hoc quide scire qd uescias. **VI**
Uidelz manifestissima e' genesis
in q' de creatura mundi. z de eoz
oio gens humani. z de diuisione ter-
re de ofusione linguar. de descensioe yf-
usq; ad egyptu scribi hebreoz. Patet

exod' cum x. plagis cu' decalogo cu' mi-
stus diuinus q' preceptis. In p'mptu
e' leuitic' lib. in quo singla sacrificia
imo singule pene sillabe z uestes aa-
ron. z totus ordo leuitic' inspirant ce-
lestia sacramenta. Numeri uo none-
teel' arifimonee z p'phie balaam z el-
duar' p'phetu' mansionu' misteria
ostent. Deuteronomiu' quocq; scda
lex z e'ngelice legis p'figuratio. n' ne-
sic ea h'nt q' puozia sunt. ut tu noua
sint o' de ueterib;. Huc usq; moyses.
huc usq; pentateuc'. quib; v. u'bis loq'
se uelle apl's in ecclia gl'atur. Job exem-
plar patientie q' n' mysteria suo smoe
oplectitur. Psa incipit uerbu labitur
pedestri sermone finit. Omis q' leges
dyaletice' p'positione assumptice' afir-
matione' delusione' detinuant. Sigla
i eo u'ba plena sunt sensib; z ut de ceteris
silicam. resurrexerunt corpm sic p'phat.
ut nullus de ea ul' manifesti ul' cauti
scpsit. Hec inquit q' redemptoz men-
muit. z i nouissimo die de terra resur-
rectur' sum. z rursum cum dabo' pel-
le mea. z carne mea uidebo dm. Que-
uisur' sum ego ipe z oculi mei aspexerunt
sunt z n' alius. Reposita est hec spes
mea in sinu meo. Venia ad istu' nauem.
qui ty pum dm n' solum i gectis. sum z
in ip'o noie p'fert. Transit iordane' ho-
stru' regna sb'itit. diuidit tram uicta-
ri ip'o. z p' singulas urbes uictitios.
montes. flumina. torrentes atq; ofum
a ecce celestis q' n' sim spalia regna de-
scripsit. In iuditu' libro. q' principes
ppli. tot figure sunt. Ruth moabitiz
ysaie explet uaticiniu' dicentis. Erit
agnu' dnatozem ter' de petra deserti

ad mot' filie

Vexte dno folia Circa
fig'm' 59' 0

Verba .x. folia Circa
Agno .21.

De

one uniuersoy frim suoy figet taber-
nacula. Vocauit aut nom dñi agar
qui loq̄batur ad eam tu dñs qui iudisti
me. Dixit eni. P̄fco hic iudi posteriora
iudicatis me. P̄p̄ca appellauit pute-
um illū puteum iuuentis i iudicatis
me. Ipe est m̄t cades i barad. P̄p̄itq̄
agar abre filiu. Qui uocauit nome
eius ismael. Octoginta i sex a noy
erat qñ p̄p̄it ei agar ysmahel em.

Postq̄ uo nonaginta i **XVI**
nonem annoy ed cepat abra-
p̄p̄it ei dñs dixitq̄ ad eum. Ego dñs
om̄p̄e Amb̄sa coram me i esto p̄fcs
ponamq̄ fed̄ meū m̄t me i te i mul-
tiplicabo te uehement̄ nimis. Cecid̄
abram p̄r̄ m̄facem. Dixitq̄ ei dñs.
Ego sum. i pactū meū tecū eris q̄ p̄
multay gentiū. nec ul̄t uocab̄ nom̄
tūū abram. s̄ uocabis abraham q̄
p̄rem multay gentiū posū te. fa-
riā q̄ te creāte uehement̄issime i pona
igentibz. reges q̄ ex te egredientur.
Et statua pactū meū tūū me i te i
m̄t sem̄ tūū post te i generationibz
suis fed̄e sempit̄no. ut sim dñs tuis
i seminis tui post te. dabo q̄ i et se-
miny tuo tram p̄p̄mationis tue
om̄ne tram chanaan i possessione
et̄nā. et̄o q̄ dñs eor. Dixit uñ dñs
ad abham. Et tu ergo custodies pa-
ctum meū i sem̄ tūū post te i gna-
tionibz suis. Hoc est pactum qd̄ t̄
me i uos obseruabitis. i sem̄ tūū
post te. Circumcides ex uob̄ oē ma-
sculinū. i circumcides carne p̄p̄itū
uñ. ut sint i signū fed̄is uñ me i uo.
Infans octo diey circumcides i uob̄
masculinū i generationibz uñ. tam

inaculus qm̄ emptū. circumcides. i q̄
cumq̄ n̄ fuit de stirpe uñ. Er̄t pactum
meū i carne uñ i fed̄us et̄nū. Ma-
sc̄ls cui p̄p̄itū caro circumcisa nō fuit.
delebit̄ anima illa de p̄p̄o suo. q̄ pactū
meū uñ uñ fecit. Dix̄ q̄ dñs ad abra-
ham. Haray uxorē tuā n̄ uocab̄ saram
s̄ saram. i b̄ndicam ei. i ex illa dabo t̄
filū cui b̄ndicatur̄ sum. eritq̄ i natiōes.
et reges p̄p̄oy orient̄ ex eo. Cecidit ab-
ham i faciem. i uisit̄ dicens i corde
suo. Putas ne centenariō nascet̄ fili. i
sara nonagenariō pariet. Dixitq̄ ad
dñm. Vtinam ismahel uiuat coram te.
Et ait dñs. Sara uxor tua piet̄ t̄ filiū i
uocabis q̄ nom̄ eius ysaac. i d̄stitua
pactum meū illi i fed̄ sempit̄nū. i se-
minū ei post eū. Sup̄ ismahel q̄ exau-
diu te. Ecce b̄ndicam ei i augebo et
multiplicabo eū ualde. Duodecim du-
ces genabit i saram illū i gētē ma-
gnam. Pactū uo meū statua ad ysa-
ac. quē piet̄ t̄ sara tempe isto i anno
alto. Cumq̄ finit̄ ess̄ sermo loq̄rit̄
tū eo. ascendit dñs ab abraham. Tulit
aū abraham ismahelē filiū suū. i dñs
uernaculos dom̄ sue uniuersos q̄ quo
emerat am̄ctos mares ex oibz uñis
dom̄ sue. i circumcidi carne p̄p̄itū cor-
statim i ip̄a die. sicut p̄cep̄t ei dñs.
Abraham nonaginta nonē erat a noy
qñ circumcidi carne p̄p̄itū sui. i isma-
hel fili eius. tredecim annos i pleuat
tempe circumcisiōis sue. Eadē die cir-
cumcis̄ ē abraham i ismahel fili ei.
i dñs uñ dom̄ illi. tā uñ acli q̄ emptū
i alienigene p̄r̄ circumcisiō.

XVII
App̄it aut ei dñs i oualle ma-
h̄re. sedenti i ostio tabnaculi

lagis ai decalogo ai m
q̄ p̄ceptis. In p̄p̄itū
in quo singla sacra
xne sillabe i ueltes ad
udo lenit̄e i n̄sp̄ant ce
ata. Sum̄eri uo nōne
e i p̄hie balaam i el
tū mansionū i n̄storia
p̄nominū quoy. sed a
legis p̄figuratio. n̄ ne
uora sunt. ut tū nona
rbz. Huc usq̄ moyses
ateuē. quibz. v. ubis loq̄
n̄ eccl̄a glatur. Job exem
e q̄ n̄ i n̄storia suo sine
sa i n̄p̄it uer̄ su labitur
ne finit̄. Om̄s q̄ leges
stione assump̄tōe. s̄st
stione determinant. H̄gla
i sunt sensibz. i ut de coelis
estione coxym sic p̄hat
ta ul̄ manū factū ul̄ cauti
quibz q̄ redemptio meū
stimo die de terra resur-
rit̄ sum. i cum dabo pel-
ne mea i uideo dñm. Que
to ip̄e i oculi mei asp̄cunt
- Reposita est hec spes
ico. Venia ad dñm naue
n̄ n̄ solum i gestis. s̄ i
ere. Trāst̄ i uodand̄ ho
ūte. diuidit̄ tram i n̄st
ngulas urbes uñis.
una torrentes amp̄ oñm
q̄ n̄ i n̄ sp̄aha regna de-
ditū libeo. q̄ p̄ncipes
re sunt. Ruth moabit̄s
uancit̄ dicens. Eūde
rem ut de p̄ra deseri
adm̄t̄ filie
dñs folia Circa
- 29 -

Obsecro inquit ne irascaris dñe si
 loqr adhuc semel. Quid si iuenti fue
 rint tibi. x. Dixit. Non delebo p̄t. x.
 Abit dñs postq̄m cessauit loqui ad ab
 ham. ⁊ ille reuſus est in locum suu.
Sed et duo angeli. **XXV.**
 Sodomam uespe. sedente lothi
 foris ciuitatis. Quos cū uidisset. sur
 rexit ⁊ iuit obuiam eis. ⁊ adorauit
 p̄nis in terram ⁊ dixit. Obsecro dñi de
 clinate in domū p̄ni ur̄i. ⁊ manete
 tibi. Lanate pedes uros. ⁊ mane p̄
 faciemini iura ur̄am. Qui dixit.
 Numme. si in platea manebimus.
 Cōpulsit illos opido. ut dūrent ad
 eum. Ingressusq̄ domū illi. fecit om
 niū. corit azima. ⁊ comedūt. Priā
 q̄ uenit cubitū. uiri ciuitatis ualla
 uūt domū. a p̄no usq̄ ad senē. ois
 p̄ simul. Vocauitq̄ loth. ⁊ dixerunt
 ei. Vbi sunt uiri qui introierūt ad te
 nocte. Educ illos huc. ut agnoscam⁹
 eos. Egressus ad eos loth postq̄m
 adcludens ostiū. ait. Nolite q̄s fr̄s
 mei. nolite malum hoc face. habeo
 duas filias q̄ necdum cognouit u
 r̄i. educam eas ad uos. ⁊ abutimur
 eis sicut uob placuerit. dñi m̄ uiris
 istis mēh faciatis mali. q̄ m̄ḡsi sūt
 s̄b umb̄ culminis mei. At illi dixerūt
 Recede illuc. Et rursum inquit. In
 gressus es ut aduenā. nūquid ut in
 dices. Te ergo maḡ ipm̄ qm̄ eos as
 fugeni. Vnq̄ faciebant loth uehe
 mentissime. Jamq̄ p̄t erat ut inſe
 gent fores. ⁊ ecce miserūt manu tu
 a. ⁊ introduxerunt ad se loth. Clauſe
 runtq̄ ostiū. ⁊ eos qui foris erant p̄
 cullerūt cecitate a minimo usq̄ ad

maximū. ita ut ostiū irenre n̄ possēt.
 Dixerunt aut̄ ad loth. Vses hic tuoz que
 piam generū aut filios aut filias.
 Dñs qui tu sunt educ de urbe hac. De
 lebitur enī locum istū. eo q̄ increuit cla
 mor eoz coram dño. qui misit nos ut
 pdamnis illos. Egressus itaq̄ loth. locu
 t̄ ē ad genios suos qui accepti erat fili
 as suas. ⁊ dixit. Surgite egredimini de lo
 co isto. q̄ delebit dñs ciuitate istā. Et in
 sus ē eis q̄ ludens loqui. Cumq̄ eff
 mane. cogebant eum angeli dicente.
 Surge ⁊ tolle uxorem tuā ⁊ duas filia
 s̄ h̄s. ne ⁊ tu piter p̄as in seclē cita
 tis. Dissimulante illo apprehenderunt
 manū eius. ⁊ manū uxoris ac duarū
 filiarū eius. eo q̄ p̄cēt illi dñs. ⁊ educe
 runt eum. posuerūtq̄ eū ciuitate. Ibi
 locuti sunt ad eum dicētes. Halua aiaz
 tua. Noli respice postq̄. nec stes in
 oī cca regione. si i monte saluū te fac.
 ne ⁊ tu similit̄ p̄as. Dixitq̄ loth ad
 eos. Queso dñe mi q̄ uenit seruis
 tuus grām coram te. ⁊ magnificasti
 miām tuā qm̄ fecisti meū ut salua
 res aīam meā. nec possim i monte
 saluari. ne forte apprehendat me ma
 lum ⁊ moriat̄. Est ciuitas hec iuxta
 ad qm̄ possim fugē parua. ⁊ saluabor
 in ea. Numquid n̄ modica ē. ⁊ uiuet
 aīa mea. Dixitq̄ ad eum. Ecce etiā in
 hoc suscepi p̄ces tuas. ut n̄ s̄uertam
 urbem p̄ q̄ locut̄ es. festina ⁊ saluare
 tibi q̄ nō potō face quicq̄. donec igre
 diaris illuc. Idcirco uocatum ē nom
 urbis segor. Sol egressus est sup̄ terram.
 ⁊ loth ingressus est in segor. It̄ dñs pluit
 sup̄ terram sodomā ⁊ gomorrā sulph
 ⁊ igne de celo. ⁊ s̄buit ciuitates has. ⁊ er

omne circa regione. uniuersos hitatores
 in bñi i amda tre urentia. Respuide
 qz uxor eius post se uisa est in statnam
 sal. Abraham aut osurgens mane u
 stetit pri cum dno. itutus e sodomā
 i gomorra. i uniuersam tr am regionis
 illius. Viditq ascendente fauillam dex
 tra qz fornatis sumū. Cum ei sbūter
 de ciuitates regionis illius. recordat
 e abrahe. i libauit loth de sbūsiōne ur
 biu in quibz hitauit. Ascenditq loth
 de segor. i mansit i monte. due h filie
 eius cum eo. Tinnuerat ei mane i se
 gor. i mansit in spelunca. ipe i due
 filie eius. Dixitq maior ad minore.
 Pat nr senex e. i nullus uxor re
 mansit mtra qui possit ingredi ad
 nos. uix more uniuise tre. Veni in eb
 em. eū imo. dormiam qz cū eo. ut ser
 uare possim. ex pre nro sem. Dedit
 itaq pri uniu nocte illa. i m glla est
 maior dormi qz cum pre. At ille nō
 sensit. nec qn accubuit filia. nec qn sur
 rexit. Alia quoz die dixit maior ad
 minore. Ego dormiui heri cū pre mo.
 Deni ei bibe uniu etia hac nocte i dor
 mies cum eo. ut saluem sem de pat
 nro. Dedit i illa nocte pu uniu. In
 gressa qz minor filia dormi cū eo. i n
 tunc quide sensit qn cubuit ul qn illa
 surrexit. Conceptit g due filie loth.
 de pre suo. Sepitq maior filiu. i uo
 cant n ei moab. ipe e pz moabitaz.
 usqz i p sēte die. Minor qz pepit filiu.
 i uocauit nom ei ammo. i. fili p mei.
 ipe e pz amonitaz usqz i p sēte die.

Rofectus inde abraham. XX
 itram australe hitauit it cade
 i sur. i pgnat e i geraris. Dixitq de

sara uxore sua. Soror mea est. Misit
 g abymelech rex gerare. i tulit ea. Ve
 nit aut ds ad abymelech p sompnu
 nocte. i ait illi. En morieris p mulie
 re qz tulisti. hē eni uirū. Abymelech u
 n retigat eam. Et ait. Dne. nuigrare ^{gentē}
 i iustum iusticias. Nōne ipe dixit in
 soror mea e. i ipa ait. Et ins e. In sim
 plicitate cordis mei. i mundicia ma
 nuū meaz feci hoc. Dixitq ad eū do.
 Et ego scio qd simplici corde fecis. i lo
 custodiu te ne peccares i me. i n dmi
 si ut tanges eam. Nunc g redde uxo
 rem utro suo. qz ppha est. i orabit p
 te et uiues. Hi aut nolueris redde scito
 q morte morieris tu i o q tua sit. Ita
 timqz denocte osurgens abymelech.
 uocauit omis seruos suos. Nōne est
 uniuersa uba h i auribz eoz. Tinnuit
 qz omis uiri ualde. Vocauit au abime
 lech i abraham. i dixit ei. Quid feci
 sti nob. Quid peccauim. mte qz in
 duxisti sup me i sup regnu meū p
 cati ipeū grande. Que n debuisti fa
 ce fecisti nob. Rur hūis qz expositulans
 ait. Quid uidisti ut hoc faces. Respondit
 abraham. Cogitau mecu dices. For
 sitan n e timor di in loco isto. i i feci
 ent me p uxore mea. Alias au ue
 soror mea est filia pris mei. i n filia
 mats mee. i dmi eam i uxore. Php
 aut edux me ds de domo pris mei.
 dixi ad eam. Hanc miā fattas mee.
 In oī loco ad que ingrediem. dices qz
 ff tuus sim. Tulit g abymelech oue
 et boues i seruos i ancillas. dedit a
 bham. Reddiditq illi sara uxorem
 sua. i ait. Terra corā ub e. i ubiāqz
 e placuit hita. Hare aut dix. Ecco

Vers 8. folia ^{mille 423e}
 horre signū

[Faint text from the reverse side of the page, partially visible through the parchment.]

5
PLA
Vox in an duo folia
Cura nalismodi signu

ad montem filie syon. Hanniel in hely
mortuo et in occasione saul. aboluta ue
sem legem demonstrat. Nero et ladoch
atq; dd. noui sacerdoti. noui q; impu sa
cimenta testatur. Malachym et terti et
q;rtus regum lib a salomone usq; ad
rethoniann et a teroboam filio nabath
usq; ad osee qui ductus e i assyrios.
regnu iuda et regnu describit isrl. Hi
historiam respicias uba simplicita s.
si in lris sensum latente inspectis ecce
paucitas et hereticoz ee ecclesiam bella
narrant. Duodeci pphie i uniu uoluis
angustias coartati. multo aliud qm
sonat in lra pfigurant. Osee crebro no
minat effraym samaria ioseph. iez
rahel et uxorem fornicaria et fornicat
tionis filios. et adulteram cubiculo clau
sam mariti multo tpe in uia sedere
et ibi ueste lugubri uiri ad se reditum
psolari. Iohel filius fatuel describit
triam. xij. tribuu etruca. beuco. locu
sta et rubigine uastante consumpta.
et post euersionem prioris pp effusum
spu scm sup seruos dei et antillas. i.
sup e. et xx. nouima credentiu ince
nauilo syon. qm. e. xx. ab uno usq; ad
xx. paulatim et p incrementa singetes.
xx. gradum uniuers effituit. qui i psal
tio mistice ornamentur. Amos pastor
et rusticus rubror in oza distingens pau
tis uerbis expheari n pt. Quis ei digne
expmat tria. et uij. scela damasta. ga
ze et uiri et ydumez et filioz amon. et
moab. et in septimo octano q; gradu
iude et lra isrl. Hic loq; ad uaccas
pingues q; sunt i monte samarie.
et ruitura domu maiore minore q; te
statur. Ipe cernit fectore locuste et sta

tem dnm sup muru litam et adamanti
nu et unemu pomoz attrahente suppli
cia pcorib; et famem in tra. n famem
panis neq; sitim aq; s; audiendi ubu
dmi. Abdras qui interpretatur seruus do
pronat ee ecom. et sanguineu tennu q;
stentis quoz iacob sep emulu ha
sta pcutit spali. Jonas columba pul
chrima naufragio suo passione dnu
pfigurans. mundu ad priam reuo
cat et ibi nomine nnuue salute gentib;
nuntiat. Iudicaz demorastr colles et
uastatione nuntiat filie lattonis. et
obsidionem ponit ee ea q; maxilla p
cussit iudicaz isrl. Naam solator
orb; inuapat ciuitate sanguinu et pe
cissione illius loq;. Ecce sup montes
pedes euigilantis et annuntiantis pace.
Abacio luctator fortis et rigidus. stat sup
custodiam sua. et figit gradu sup mu
nitione. ut xpm in cruce contemplet et
dicat. Opuit celos gla. e. et l. e. p. e. tra
splendor e. ut l. e. c. i. m. e. Ibi ab. e. s.
eius. Sophomas speculator et archano
rum dnu cognitor. audit clamore a por
ta pisciu et euilatum a scda et ditione
a collib;. Inducit q; ululatum hitato
rib; pile q; dicitur omis pplis chanaa.
dispersi sunt uniuersi qui uolunt erat ar
gento. Aggeus festinus et lect. q; sciant
in lacrimis ut i gaudio metet. destrudu
templu edificat. dnm q; ptem inducit
laqntem. Adhuc uniu modicu q; et ego
mouebo celum et tram. et mare et arida
et mouebo omis gts. et ueniet desidatu
tuitis gentib;. Zacharias memor
dnu sui. multiplex in ppha. ihm ue
stib; sordidis indutum et lapidem celoz
vij. candelabu q; aureu cu totide lucu.

na. Soror mea est. Misit
h rex gerare. et multu ea. ve
d abymelech p compru
m. En morieris pp mulie
et em uiri. Abymelech u
n. Et ait. Dne. nu i gtra
fices. Nonne ipe dixit in
ipa ait. si ins e. In sim
dis mer. et murtoria ma
ect hoc. Dixitq; ad eu do.
simplici corde fecis. et io
peccares i me. et n dnm
eam. Sunc g; redde uxo
q; ppha est. et osabit p
aut nolueris redde. Ite
eris tu. et o q; tua lra. Ite
dngens abymelech.
seruos suos. Hoc est
i aurib; eoz. Tmunt
alde. Vocant au abime
m. et dixit ei. Quid feci
p peccatum. me. q; in
re et sup regnu meo p
mde. Que n debuisti fa
Rur lris q; expulans
isti ut hoc facies. Sedit
ptrau meo. dicitur for
di in loco isto. et testu
ore mea. Alias an ue
alia pris mei. et n filia
pura eam i uxore pph
de de domo pris mei.
dne miam fatias mee.
ne ingrediem. dices q;
culur g; abymelech oue
os et anallas. dedit a
lity illi. Sara inuorem
ra cora ub e. ubi auq;
hare aut dix. Ecce
m. l. e. 273e
Folia
Cura
gu

ee medicum cui laus e in eo. ai adiu
 mus p' omnia uba illius aie languie
 tis ee medicina. Jacob per' iohs in
 das vii eplas edidit tam iusticia
 qm succinctas. breues pit' i longa
 breues mib' longas in sententiis. u
 rarius sit qui n' in ear' loce occurrat.
 Apocalypsis iohis tot' h'e sacramenta
 p' uba. Pax dicit' p' n'ito uoluntis
 laus omis inferior e. Inib' singul'
 multiplices latent intellige. Oro te
 si h'ne int' h' unie ista meditari. n'
 aliud nosce nich' q' q're. Non e uide
 tur iam hic in tris rogn' celestis ha
 bitacula. Nolo ut offendaris i scrip
 t'is simplicitate q' uilitate ubor'
 q' u' uito m' p' u' ul' de m' d' u' sic
 plate sunt ut rustica orone facili
 m' d' u' r' e' i' i' una eadeq' s' n' a' alter
 docus alit' m' d' u' s' e' m' u' r' . N' d' si ta
 penulans i' h' e' b' e' s' ut h' me nosce polli
 ceat' r' e' o' r' s' t' r' u' d' u' s' c' a' r' p' e' i' n' t' r' a' . q' u' o' r'
 radices in celo fixe sunt. h' u' e' l' l' e' s' a' n' t'
 o' r' h' e' n' i' m' e' p' s' i' t' e' o' r' m' a' g' i' n' r' e' m' e' n' t'
 c' o' m' i' t' e' s' p' o' n' d' e' o' . p' e' t' e' n' t' d' a' t' u' r' . p' u' l' s' a'
 t' i' a' p' i' q' u' i' t' u' r' . q' u' e' n' s' i' u' e' n' t' . D' i' l' e' c' t' a' m' i' n' t'
 r' i' s' q' u' o' r' n' o' b' s' i' a' p' l' e' n' e' r' i' i' n' c' e' l' o' . o' b'
 t' u' s' t' e' m' a' n' u' b' . e' x' c' e' p' t' a' . i' u' t' m' e' p' r' e' a' d'
 a' c' e' h' e' r' m' a' g' o' r' e' t' u' m' i' d' i' t' a' t' e' o' f' f' u' n' d' a' .
 q' u' i' q' u' i' s' t' e' r' i' s' t' e' c' u' m' s' c' i' r' e' c' o' n' a' b' o' r' .
Habes hic amantissimi **VII**
 au' s' i' e' m' e' u' l' e' b' u' i' . q' u' i' l' i' t' e' r' a' u'
 t' u' a' r' i' n' g' r' a' m' d' u' p' l' i' c' a' u' i' t' . r' e' f' e' n' s' h' o'
 n' e' s' t' a' t' e' m' o' r' t' u' o' r' . o' t' e' m' p' t' u' s' s' c' i' f' i' d' e'
 a' m' i' t' t' i' c' e' . a' m' o' r' e' . x' . s' t' a' m' p' e' u' d' e' n' t' i' a' .
 e' l' o' q' u' i' u' e' n' u' l' t' a' t' e' . e' t' i' a' m' a' b' s' t' i' p' i' l' l' o' i' p' a'
 e' p' i' s' t' a' p' r' e' f' e' r' e' b' a' t' . f' e' s' t' i' m' a' q' u' o' t' e' . i' h' e' r' e' n' t' i' i'
 s' a' l' o' n' a' u' i' d' e' s' i' m' e' m' a' g' i' s' p' a' d' e' q' u' o' l' u' e' .
 n' e' m' o' r' e' m' i' t' i' a' t' u' r' . s' e' l' o' b' i' n' p' r' e' u' e' n' d' e' q'

otempit ut uendet. Quicq' i' sumpt' de tu
 o' u' l' i' s' . p' l' u' c' t' o' a' p' u' t' a' . A' m' i' q' d' i' c' t' u' i' e' a' u' a'
 r' o' . t' a' m' d' e' e' q' h' e' q' m' q' n' i' h' t' . C' r' e' d' e' n' t' i'
 t' o' t' m' u' n' d' o' d' u' i' t' a' r' . e' . i' n' f' a' c' i' e' l' a' u' o' b' o' l' o'
 i' n' d' i' g' e' t' . h' i' c' u' u' a' m' t' a' m' q' u' i' m' i' c' h' h' n'
 t' e' s' . i' o' m' n' i' a' p' o' s' s' i' d' e' n' t' e' s' . v' i' d' u' s' i' n' e' u' e'
 s' t' i' t' . d' i' u' i' t' i' e' . x' a' n' o' y' . h' i' h' e' s' i' n' p' o' t' e' s' t' a' t' e'
 t' e' m' t' u' a' u' e' n' d' e' . s' i' n' h' e' s' p' i' c' e' . T' o' l' l' e' n' t' i'
 t' u' n' i' c' a' . i' p' a' l' l' i' u' r' e' l' i' q' u' o' d' u' m' e' . h' e' l' i' i' n'
 t' u' s' e' m' p' r' e' c' a' s' t' i' n' a' n' s' . i' d' i' e' d' e' d' i' e' t' r' a'
 h' e' n' s' c' a' u' t' e' . i' p' e' d' e' t' e' m' p' t' i' t' u' a' s' p' o' s' s' e' l' l' i'
 u' n' t' u' l' a' s' u' e' n' d' i' d' i' s' . n' h' t' x' p' e' u' n' d' e' a' l' a' t'
 p' a' u' p' e' s' s' i' a' s' u' o' s' . T' o' t' u' m' d' o' d' e' d' i' t' . q' u' i'
 s' e' i' p' s' u' m' o' b' t' u' l' i' t' . A' p' t' i' t' i' n' n' a' u' e' m' . i' t' e' r' t' i' a'
 r' e' l' i' q' u' i' u' n' t' . v' i' d' u' a' d' u' o' e' r' a' m' i' s' i' t' i' n' g' a'
 z' o' p' h' i' l' a' t' u' i' . i' p' e' r' e' t' e' r' e' l' i' d' u' i' t' i' s' . f' a' c' i'
 l' e' o' t' e' m' p' n' i' t' o' q' u' i' s' e' s' e' m' p' c' o' g' i' t' a' t' e' e'
 m' o' r' t' u' r' u' m' . **Prolog' i pentateuchu**
Consideri mei desideratas acco
 pi eplas qui quoda p'lagio
 futuror' cum danuele for
 tit' e' nom' . obsecrans ut
 translati in latinam lingua de hebo
 sermone pentateuchi uroz auribz tra
 dem' . p' u' i' l' o' s' u' m' o' p' e' r' t' e' . i' o' b' t' r' e' d' a' t' o'
 r' u' m' m' e' o' r' l' a' t' r' a' n' s' . q' u' i' m' e' a' l'
 t' e' r' u' n' t' i' n' s' e' p' t' u' a' g' i' n' t' a' m' i' s' t' r' u' m' s' i' g'
 g' i' l' l' a' t' i' o' n' e' n' o' u' a' p' u' e' t' i' b' z' c' u' i' d' e' i' t' a' m'
 g' e' n' u' i' q' u' i' u' n' u' i' p' b' a' n' t' e' s' c' i' e' g' o' s' e' p' i'
 s' i' m' e' t' e' s' t' a' t' s' i' m' m' e' p' u' l' i' p' o' r' t' i' c' e' i' n'
 t' a' b' n' a' t' u' l' o' d' i' o' f' f' i' r' e' q' u' e' p' o' s' s' i' m' n' o' p' e'
 a' l' t' i' u' s' a' l' i' o' r' p' a' u' p' t' a' t' e' f' e' d' e' r' a' r' i' . O' r' u' t'
 a' n' d' e' r' e' m' o' r' i' g' e' n' i' s' m' e' s' t' u' d' i' u' p' u' c' c' a'
 u' i' t' q' u' i' e' d' i' t' i' o' m' a' n' t' i' q' u' a' t' r' a' n' s' l' a' t' i' o' n' e'
 t' h' e' o' d' o' t' i' o' n' i' s' m' i' s' a' u' t' a' r' i' s' t' o' t' e' l' o' . a' l' t' e' r' i' s' c' o'
 i' d' e' s' t' s' t' e' l' l' a' . i' n' i' o' p' u' s' o' m' n' e' d' i' s' t' i' g' u' e' .
 o' m' n' i' a' u' t' . A' l' l' u' c' e' s' c' e' f' a' c' i' t' q' u' i' m' i' n' a' n'
 s' i' a' n' t' a' u' t' s' u' p' e' r' u' a' q' u' a' u' g' u' l' a' t' . i' o' s' t' e' d'
 m' a' x' i' m' e' q' u' a' n' g' l' i' s' t' a' u' . i' a' p' l' o' r' a' u'

regare se ipm rideat. D
 po nomina uindictas
 misse regum regum
 mit hystorie. i unuabu
 cant qones. Cbs r nec
 or uidet. i solator adno
 ue arrant. iustamant
 uros exiunt ciuitatis
 i turba ppi reduntis in
 scriptio sacerdotum leuita
 ac p singulas familia
 rui opa diuisa. aliud m
 mb aliud retinent i mo
 s me scripturay amor tra
 illud modum eple i t'n n
 uolun. audiumi' m' qd
 x debeat. ut i nos q' pol
 nupituit aia mea desida
 uos tuas i oi tempo. Ce
 isto impletur. inob. hoc
 scio. Tangam et noui re
 reunt. Maris. mare. iua
 iga d' n' i' u' m' d' e' r' i' b' y' n'
 ur sic plenitudo. p' totu
 sunt. sanalle semicant
 iqua. pedes h'ur r' d' o' s' . i'
 ndentes i' p' a' p' e' m' a' t' a' . e' r'
 ancia tenet se mutuo s' b' e'
 ut i q' i' r' o' t' a' i' n' r' o' t' a' m' u' o' l'
 mb quo aiq' eos flatus
 erit. Paulus apls ad. vii
 as. octana el ad hebreos
 e' i' m' m' e' y' p' o' n' i' t' . T' y' m' o'
 it ac t' r' a' m' . p' h' y' t' e' m' o' n' e'
 famulo deperat. Sup quo
 s p' u' o' q' m' p' a' u' c' a' i' n' t' e' r' e' t'
 p' n' u' d' a' q' u' i' d' e' s' o' n' a' r' e' u' i' d' e'
 a' . i' n' a' s' c' e' n' t' i' s' e' c' c' e' i' s' t' a' n' t' e'
 i' n' o' m' i' n' i' s' . s' e' p' t' u' e' c' o' r' . l' u' c' i'

asterisco
 ueru